

Aan: De Voorzitter van de Rechtbank Limburg
Sector Bestuursrecht, afd. voorlopige voorzieningen
Postbus 950
6040 AZ ROERMOND

Per telefax: 0475 330 494

Betreft: reactie op verweerschrift inzake besluit / actualiseren vergunning Heideveld
Mijn kenmerk: T032/Ber.Lim
Uw zaaknummer: 18/3144 en 18/3148 WABOM SC

's-Gravenhage, 31 januari 2019

Edelachtbare Heer / Vrouwe,

Inzake de WABO-besluit d.d. 5 november 2018 van GS van Limburg volgend op het verzoek om intrekken dan wel actualisatie van de WABO-vergunningbesluit Houbensteyn Heideveld voor de locatie Laagheide 9 te Grubbenvorst wordt als volgt gereageerd op de brief van GS van Limburg van 18 januari 2019.

Deze brief wordt ingebracht in zowel het beroep alsook het lopende verzoek om voorlopige voorziening.

Spoedeisend karakter van behandeling verzoek

De bouw van de vergunde inrichting vordert.

Met die bouw wordt door de ondernemer zowel hoge kosten gemaakt, alsook moeilijk omkeerbare milieu- en bouwtechnische feiten gesteld. De dreiging van een milieucatastrofe voor direct omwonenden is onmiddellijk.

De nu geldende vergunning staat niet in de weg aan het realiseren van een installatie waarbij een stankemissiereductie van slechts 45% optreedt. Indien niet de in het vergunningbesluit veronderstelde 85% stankemissiereductie wordt gerealiseerd dan heeft GS geen grondslag om op te treden. De gestelde voorschriften bieden geen waarborg voor het realiseren van 85% emissiereductie, maar enkel een -oncontroleerbare - inspanningsverplichting.

Nu GS niet danwel onvoldoende heeft onderzocht of

1. aanleiding bestaat de vergunning in te trekken krachtens artikel 2.33 WABO omdat een ontoelaatbare nadelige gevolgen voor het milieu dreigen, en
2. of krachtens artikel 2.31 WABO de voorwaarden van de vergunning zodanig gewijzigd geactualiseerd moet worden dat een goed leefklimaat voor omwonenden is gewaarborgd, kan het besluit geen stand houden.

Nu GS nalaat terzake doelmatig op te treden is een spoedige optreden van Uw Rechtbank noodzakelijk om een milieucatastrofe te voorkomen.

Wijzigen RAV en Rgv, wijzigen rechtspositie cliënten en onderneming

Met de wijziging maakt de veehouderij aanspraak op een meervoudig grotere stankcirkel rondom het bedrijf, waar eerder geen aanspraak op kon worden gemaakt. Met de wijziging is de rechtsverhouding tussen bedrijf, bevoegd gezag en mijn cliënten ingrijpend gewijzigd. Waar mijn cliënten eerder aanspraak konden maken op een emissiereductie van 85% dreigt nu slechts een emissiereductie van 45% te worden gewaarborgd. Hiervan is reeds eerder gesteld dat hiermee een ruim drievoudig hogere stankemissie optreedt (in plaats van 15% van de stalstank wordt 55 % stalstank uitgestoten naar de omgeving), als gevolg waarvan waarschijnlijk een extreem slechte woonkwaliteit optreedt bij omwonenden. Feitelijk onjuist is de stelling van GS dat het wijzigen van de Rav en Wgv geen gevolgen in het leven roept voor bestaande vergunningplichtige veehouderijen.

Onherroepelijk vergunningbesluit maakt niet onaantastbaar

GS stelt dat de rechtszekerheid in het geding is indien de vergunning zou worden gewijzigd of ingetrokken. Met die stelling gaat GS voorbij aan haar plicht om te waarborgen dat geen ontoelaatbare gevolgen voor het milieu optreden. Een onherroepelijke vergunning maakt de vergunning niet onaantastbaar. Reeds niet omdat voor vergunningen voor IPPC-bedrijven een actualisatieplicht geldt krachtens de Richtlijn Industriële Emissies (RIE). Met het betrokken bedrijven GS huldigt een onjuiste rechtsopvatting over de rechtskracht van een vergunning.

Bovendien staat de opvatting haaks op de wettelijke bepaling in artikel 2.33 lid 1 sub d. WABO, u ook reeds genoemd in het beroep/verzoekschrift.

§ 2.6. Wijziging en intrekking van de omgevingsvergunning

Artikel 2.33

1. Het bevoegd gezag trekt de omgevingsvergunning in

"..."

d. voor zover: d. de inrichting of het mijnbouwwerk ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt en toepassing van artikel 2.31 daarvoor redelijkerwijs geen oplossing biedt;

Ook uit deze bepaling volgt dat onherroepelijke vergunningen niet onaantastbaar zijn.

Exceptieve toetsing

Uit het beroep en verzoek om voorlopige voorziening volgt dat cliënten beroep doen op exceptieve toetsing van de Regeling geurhinder en veehouderij. Milieutechnische inzichten die zijn vastgelegd in algemene regelingen kwalificeren zich naar oordeel van cliënten in de eerste plaats voor exceptieve toetsing. Zorgvuldig openbaar bestuur vereist dat milieu-inzichten niet zijn gebaseerd op subjectieve - politiek gekleurde - milieuopvattingen, maar op milieuwetenschappelijk onderbouwd onderzoek. Opgemerkt wordt dat de Regeling veehouderij en geurhinder geen wet in formele zin betreft.

Gewezen wordt op het advies van Advocaat Generaal Widdershoven van 22 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3557.

De intensiteit van de rechterlijke (exceptieve) toetsing van algemeen verbindende voorschriften aan algemene rechtsbeginselen, is afhankelijk van de beslissingsruimte die het vaststellend orgaan heeft gelet op de aard en inhoud van de vaststellingsbevoegdheid, waarbij die intensiteit voor de diverse aspecten van (de procedure tot vaststelling van) het algemeen verbindend voorschrift verschillend kan zijn. Daarbij gelden vier vuistregels:

- Vanwege de aard van de vaststellingsbevoegdheid is de rechterlijke (exceptieve) toetsing materieel terughoudend als het vaststellend orgaan beschikt over een ruime beslissingsruimte vanwege de feitelijke of technische complexiteit van de materie, dan wel omdat bij die beslissing politieke afwegingen kunnen worden gemaakt. De rechter heeft in het laatste geval niet de taak om de waarde of het maatschappelijk gewicht dat aan de betrokken belangen wordt toegekend naar eigen inzicht vast te stellen. Dat neemt niet weg dat de rechter de wijze waarop aan de beslissingsruimte inhoud is gegeven kan toetsen aan artikel 3:2 Awb en aan het beginsel van een deugdelijke motivering.
- Vanwege de inhoud van de vaststellingsbevoegdheid is de rechterlijke (exceptieve) toetsing materieel intensiever naarmate het voorschrift meer ingrijpt in het leven van de burger en daarbij diens fundamentele rechten aan de orde zijn. Ook de toetsing aan artikel 3:2 Awb en het motiveringsbeginsel is dan intensiever.
- Als de materiële wetgever de negatieve gevolgen van een algemeen verbindend voorschrift voor een bepaalde groep uitdrukkelijk en deugdelijk gemotiveerd heeft verdisconteerd, voldoet deze keuze aan artikel 3:2 Awb en het motiveringsbeginsel en kan de rechter alleen nog toetsen of zij in strijd is met het beginsel van een niet-onevenredige belangenafweging van artikel 3:4, tweede lid, Awb.
- Dat een algemeen verbindend voorschrift is vastgesteld door een direct gekozen orgaan, zoals de gemeenteraad of provinciale staten, is geen reden om het voorschrift wat betreft rechterlijke toetsing principieel anders te benaderen dan andere voorschriften, maar kan wel een rol spelen bij de concrete toetsing aan artikel 3:2 Awb en artikel 3:4, tweede lid, Awb.

Vastgesteld moet worden dat cliënten ernstig zijn benadeeld door de gewijzigde Regeling. Waar eerder aanspraak kan worden gemaakt op 85% stankreductie, is dit nu terug gebracht tot 45% stankreductie.

Vastgesteld moet worden dat de wetgever geen onderzoek heeft gedaan naar de gevolgen van de gewijzigde emissiefactor voor bestaande en/of vergunde en nog niet gerealiseerde installaties. De gevolgen hiervan voor het milieu zijn niet of nauwelijks afgewogen door de wetgever. Die vaststelling dwingt tot exceptieve toetsing van Regeling van de Staatssecretaris van VROM van 8 december 2006, nr. BWL/2006333382, houdende vaststelling van geuremissiefactoren, minimumafstanden voor pelsdieren, de wijze van omrekening naar geurbelasting en van de wijze van afstandsbepaling (Regeling geurhinder en veehouderij), geldend sinds 20 juli 2018, bijlage 1, Hoofdcategorie D: varkens, voor zover daarin een geuremissiereductiefactor wordt genoemd voor in ieder geval het combiluchtwassertype BWL 2009.12 in de subcategorieën D1.1 (biggen), D1.2 (kraamzeugen), D1.3 (guste en dragende zeugen) en D2 (dekberen) en D3 (vleesvarkens).

De bestuursrechter dient te onderzoeken of de betrokken regeling **voor wat betreft de emissiefactor voor de combiluchtwasser met betrekking tot vóór 20 juli 2018 vergunde bedrijven**, onverbindend moet worden verklaard. Althans, onderzocht moet worden of met betrekking tot het voorliggende bedrijf de reductiefactor uit de Regeling onverbindend moet worden verklaard, en zodoende aan het bevoegd gezag en omwonenden een rechtsgrondslag wordt geboden om op te treden indien door het bedrijf niet een stankemissiereductie van 85% wordt gerealiseerd.

In geval van het gedeeltelijk onverbindend verklaren van de Regeling dienen tevens aanvullende voorschriften aan de vergunning te worden gebonden om een emissiereductie van 85% te waarborgen. Het thans nieuw opgenomen voorschrift 2.3A volstaat niet. Dit wordt hierna nader toegelicht.

Aanvulling verzoek-/beroepsgrond, onvoldoende meetplicht

Cliënten stellen dat het bij voorschrift 2.3A opgelegde geurmetingplicht onvoldoende waarborg biedt voor het vaststellen van de optredende stankbelasting. NTA 9065 volstaat niet om tot een representatieve meting te komen. Niet zijn voldoende metingen voorgeschreven om een valide conclusie te kunnen trekken over optredende stankhinder.

GS stelt in verweer dat voor geen enkel bedrijf in Nederland soortgelijke voorschriften bestaan, zoals GS heeft toegevoegd aan de voorliggende vergunning. Hierbij merken verzoekers op dat GS dit niet weet, aangezien ze hier geen onderzoek naar heeft gedaan. Dit betreft enkel een vermoeden van GS. Daarbij verzuimt GS te vermelden dat het hier het grootste varkensbedrijf van Nederland betreft, die bovendien op basis van de onjuiste reductiefactor van 85% door GS is vergund op de grens van wat de stanknormen toestaan, te weten 14 Ou/m³. Voorts is cruciaal dat het bedrijf nog niet is opgericht en in werking gebracht. Kortom, deze situatie kent geen precedent.

Niet staatssecretaris maar GS is bevoegd gezag

Niet de staatssecretaris dient inzake Heideveld te Grubbenvorst uitvoering te geven aan artikel 2.31 resp. 2.33 sub d. WABO, maar GS van Limburg.

GS blijft in het verweerschrift vasthouden aan een onjuiste rechtsopvatting door te verwijzen naar het - bestuurlijke - standpunt van de staatssecretaris. Een dergelijke bestuursopvatting betreffen immers geen wetgeving, laat staan wetgeving in formele zin. Anders dan GS suggereert, is niet de staatssecretaris in Limburg bevoegde gezag met betrekking tot de aan Heideveld vergunde bedrijfsvoering.

Belangenvertegenwoordiging

GS stelt dat het niet in het belang is van mijn cliënten om beroep in te stellen tegen het besluit van GS. Zou GS een soortgelijke stelling innemen indien een landbouwer zich verzet tegen onteigening van zijn grond vanwege de beoogde aanleg van een autoweg die zijn land door midden dreigt te snijden?

Mijn cliënten merken op dat GS in dit geschil niet hun rechtsvertegenwoordiger is. Nu GS de belangen van mijn cliënten niet goed heeft afgewogen, is beroep aangetekend tegen het besluit van GS.

Het ware verstandig indien GS in haar stellingname op dit punt wat meer bedachtzaamheid zou hebben getoond.

Procesbelang

GS trekt bovendien het procesbelang van cliënten in twijfel zonder serieuze duiding waar die stelling op is gebaseerd. Bedoelt GS hier te stellen dat omwonenden beter geen bestuursrechtelijke middelen kunnen inzetten tegen de weigering van het bevoegd gezag om doelmatig op te treden terwijl voor hen een milieucatastrofe dreigt door het in aanbouw zijnde bedrijf? Indien die vraag bevestigend zou moeten worden beantwoord, dan bevestigt dit de stelling van cliënten dat GS geen deugdelijke onderzoek heeft gedaan naar de af te wegen belangen.

Verzoek cliënten

Met het bestreden besluit wordt zelfs niet bij benadering recht gedaan aan het belang van cliënten bij een voldoende leefkwaliteit. Nu GS niet de milieukwaliteit heeft onderzocht als gevolg van de vergunde inrichting op basis van een emissiereductie van 45%, moet geconcludeerd worden dat het besluit onzorgvuldig is genomen, en mitsdien geschorst te worden. Daarbij dient een termijn te worden gesteld om zo spoedig mogelijk tot een heroverweging van het bestreden te komen. De vergunning dient te worden ingetrokken, dan wel te worden gebonden aan een stankemissiereductieplicht van 85%. Gegeven het feit dat voor omwonenden een ontoelaatbare milieusituatie dreigt, is een ordemaatregel noodzakelijk, strekkend tot het niet houden van - het merendeel van - de vergunde varkens.

Hoogachtend,

Mr. V. Wösten

Verhinderdata
- 7 februari
- 13 en 14 februari